

Lovska zveza Slovenije

SLOVENSKI LOVSKI OBIČAJI

Nikolaj Lapuh

LOVSKA POGREBNA SLOVESNOST

ZADNJE SLOVO

SLOVENSKI LOVSKI OBIČAJI

Nikolaj Lapuh

LOVSKA POGREBNA SLOVESNOST

ZADNJE SLOVO

KAZALO

1. NAMESTO UVODA.....	3
2. PRIPRAVE PRED SLOVESOM.....	3
3. PO KONČANI ŽALNI SEJI	5
4. SLOVESNA OBLEKA.....	5
5. SLOVO	6
6. PO SLOVESU	20

1. NAMESTO UVODA

Med lovske šege in navade spada tudi slovo od umrlega lovskega tovariša – lovski pogreb. Skozi čas se je navada z dopolnjevanji, ponekod pa tudi glede na posebnost kraja izoblikovala v običaj, ki je poleg zelene vejice, pozdrava lovini, lovskega krsta sestavni del naše kulture, ki sloni na spoštovanju lovca do lovskega tovariša, skrbi za naravo in njene divjadi.

Vsak običaj je tudi predstavitev lovcev v javnosti. Pogreb naj vodi izkušen lovec, ki je hkrati odgovoren za njegovo kulturno izvedbo.

2. PRIPRAVE PRED SLOVESOM

Ob novici, da je preminil lovski tovariš, predstavnik lovske družine (starešina) obišče svojce umrlega. Če se odločijo, da bo pogreb lovski, še isti večer skliče sejo, na kateri že v uvodu z enominutnim molkom počastijo spomin na umrlega. Potem pripravijo vrstni red pogrebne slovesa z zadolžitvijo posameznikov za določena opravila, in sicer za:

- naročilo lovskega venca in določitev treh lovcev, ki ga bodo nosili v sprevođu. Venec naj bo narejen le iz gozdnega ali gorskega rastja,
- izposojajo pokojnikove puške (če le mogoče šibrenice) za namestitev žalnega traka na prelomnem mestu med kopitom in cevmi. Puško naj nosi nekdo izmed starejših lovcev,
- za namestitev pokojnikovih lovskih in kinoloških odlikovanj na zeleno blazinico, ki jo bo nosil en lovec,
- za pripravo zadostnega števila smrekinih ali jelkinih vejic, katerih dolžina naj ne presega 12 cm. Zadolženi za to opravilo jih bo razdelil lovcem ob prihodu na začetek slovesnosti,
- dogovor za nastop lovskega pevskega zbora in izbor zelenih pesmi,

- poslovilni govor, za katerega poskrbi dober poznavalec pokojnika in je hkrati tudi več pisane in predstavitev s poudarkom na čustveni noti in izogibanju doslednih navajanj iz družinskega evidenčnega lista.

3. PO KONČANI ŽALNI SEJI

Po končani žalni seji udeleženci takoj obvestijo posamezne člane o določenih zadolžitvah in druge člane o datumu in uri pogreba ter ob kateri uri pred pogrebom bo lovski zbor.

Obvestilo o dogodku hkrati sporoča, da v času pogreba zaradi spoštovanja do lovskega tovariša ni dovoljena nikakršna oblika lova.

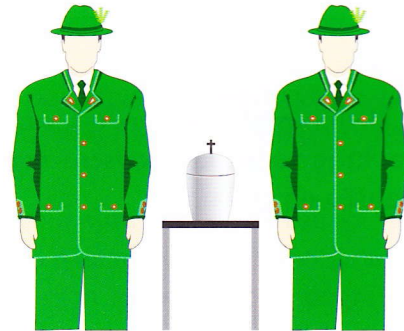
4. SLOVESNA OBLEKA

Lovci se udeležijo pogreba v predpisanem (svečanem) lovskem kroju in v prav tako predpisanem klobuku, na katerem je za obšiv na levi strani zataknen vršiček smreke ali jelke in znak SLD. Srajca je obvezno bela, kravata zelena z vtkanim lovskim motivom, čevlji naj bodo rjavi, pa tudi rjave nogavice.

5. SLOVO

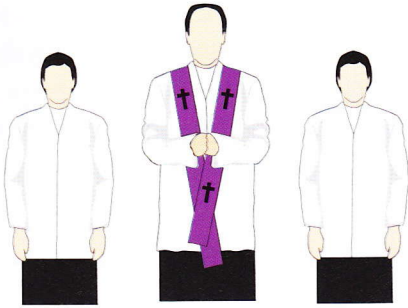
Pol ure pred pogrebom se v poslovilni vežici pred žaro postavi častna straža dveh lovcev, ki sta enako velika, oba imata na klobuku gamsov čop ali sta oba brez njega. Obrnjena sta od žare/krste. Častna straža se menja na 10 minut.

Pol ure pred pogrebom se postavi častna straža.

Ob uri slovesa častno stražo zamenja častno spremstvo, ki žaro/krsto odloži na podstavek pred vežico, kjer poteka začetni pogrebni del.

Če je pogreb z verskim obredom, se pred vežico opravi najprej prvi duhovni obred,

Pred vežico se opravi prvi cerkveni obred.

ki mu sledijo poslovilni govori, razen lovskega, ki je vedno kot povsem zadnji na pokopališču ob grobu.

*

Po opravljenih govorih zapoje lovski pevski zbor eno ali dve pesmi.

Naslednji nastop zbora je na pokopališču po duhovnikovem opraviilu. Če ga ni, pa takrat, ko žaro/krsto položijo v grob.

Pred vežico zapoje lovski pevski zbor.

Takoj po odpetih pesmih vodja pogreba (ki nosi bele rokavice) oblikuje vrstni red obreda:

- Na čelu sprevoda je slovenska državna zastava, za njo lovski prapori, nato drugi prapori in razpelo (če je pogreb z verskim obredom). Zastavonoša in praporščaki nosijo bele rokavice in stopajo v dveh vrstah tako kot za njimi glavnina lovcev in drugi enotno oblečeni udeleženci sprevoda.

Na čelu sprevoda je zastava in prapori.

Takoj za čelom sprevoda stopajo trije lovci z lovskim vencem (nosilec nima belih rokavic).

Trije lovci z lovskim vencem

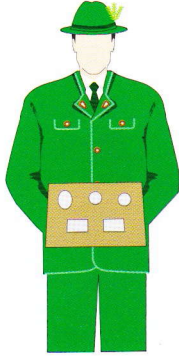
Tudi ti trije, tako kot nosilci žare/krste, naj bodo enako veliki.

- Lovcem z vencem sledi glavnina, v kateri so pevci, rogisti in vsi drugi lovci v dveh vrstah, za njimi pa drugi uniformirani udeleženci (gasilci, vojaki ...).

Za vencem glavnina v dveh vrstah

- Za glavnino stopa lovec, ki nosi blazinico z lovskimi in kinološkimi odlikovanji. Druga odlikovanja, vojaška, gasilska, društvena in podobna, ne spadajo na zeleno blazinico, tako kot ne spada Tišina s trobento k lovskemu rogu.
- Pogreba se udeležimo iz spoštovanja do pokojnega, zato na pogrebih naj ne bi nosili odlikovanj.

Lovec z blazinico

- Za njim je najstarejši ali nekdo izmed najstarejših članov s prelomljeno puško in črnim trakom ob prelomu cevi in kopita. Nosi jo prek leve podlakti (nima belih rokavic).

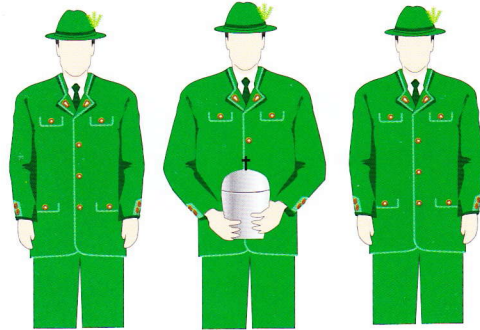
Lovec s pokojnikovo puško

- Če je pogreb pogreb z verskim obredom, pred žaro stopa duhovnik z ministrantoma.

- Če pogreb ni pogreb z verskim obredom, pa trojica lovcev s pokojnikovo žaro oziroma štirje lovci, če je pogreb s krsto. Nosilec žare nosi bele rokavice, prav tako vsi štirje nosilci krste, ki naj bodo enako veliki.

Trije lovci nosijo žaro, štirje krsto.

- Za žaro/krsto prvi stopajo svojci, prijatelji, znanci in drugi pogrebci.

Za žaro/krsto prvi stopajo svojci.

*

- Če se obred nadaljuje v cerkvi z mašo, nosilci žare/krste vanjo vstopijo in ostanejo pokriti (ne snamejo klobukov!). Po končanem bogoslužju se obred znova oblikuje v prvotno sestavo po enakem vrstnem redu.
- Ob prihodu na pokopališče se lovci postavijo v vrsti ob obeh straneh dostopa do groba, in sicer tako, da bodo pozneje lahko nemoteno, drug za drugim položili k žari/krsti svoje vejice sotovarišu v slovo.

- Ko lovci žaro/krsto položijo v grob in če je pogreb z verskim obredom,

po duhovnikovem opravilu nastopijo govorniki, ki govora niso imeli pred poslovilno vežico. Če govorov ni, nastopi lovski pevski zbor z eno ali dvema pesmima.

Za duhovnikom oziroma govorci nastopi lovski pevski zbor.

- Petju sledi govor predstavnika lovske družine, katere član je bil preminuli tovariš.

Lovski govor je vedno zadnji.

- Po končanem govoru se govornik odkrije, sname vejico, jo položi na štulo klobuka in jo z obema rokama z rahlim odzivom spusti k žari/krsti. Potem se pokrije in prikloni nad grobom.

Govornik položi vejico na štulo klobuka.

Hkrati se oglasi tudi lovski rog z enim, približno tri sekunde trajajočim zateglim zvokom, s čimer naznani zadnji lov v pokojnikov spomin.

Nikdar in nikoli se na lovskem pogrebu ne zaigra melodija Tišina.

Rogist oznani zadnji pokojnikov lov.

- Po zvoku roga se začne poslovilno streljanje (s šibrenicami), kot bi lovci streljali na skupnem lovu (ne v salvi oziroma skupnem sočasnem streljanju).

Ta del obreda naj poteka v primerni oddaljenosti od pokopališča in zunaj naselij. V ta namen so najprimernejša vaška pokopališča.

Po zvoku roga se začne poslovilno streljanje.

Največ strelav naj ne preseže števila 10 (deset)!

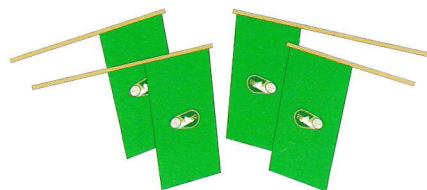
- Po streljanju se znova oglasi lovski rog, tokrat s tremi otožnimi zvoki v presledkih 3 do 4 sekund, s čimer naznani, da je lov za preminulega tovariša za vedno končan.

Potem se strelci s prelomljenimi puškami odpravijo na pokopališče, s klobukov snemajo vejice, jih položijo k žari/krsti pokojnika in odidejo s pokopališča.

Rogist oznani, da je lov za pokojnika za vedno končan.

– Ob zvokih lovskega roga tudi

praporščak (i) povesi (jo) prapor (e) nad grobom ali v njegovi bližini, lovci pa v gosjem redu začnejo prihajati h grobu, snemajo klobuke, spuščajo vejice v grob in odhajajo s pokopališča.

*

Dokler se svojci in pogrebci ne razidejo,

Nosilca puške in odlikovanj stojita ob grobu, dokler se pogrebci ne razidejo.

toliko časa ob grobu stojita nosilca pokojnikove puške in njegovih odlikovanj, lahko pa tudi nosilci žare/krste. Ko vsi odidejo, tudi oni snamejo klobuke, vejice spustijo v grob in odidejo.

Pogreb je končan.

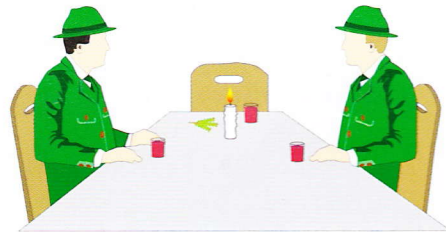

6. PO SLOVESU

Lepo, posnemanja vredno navado opisuje Dane Namestnik (LOVEC, 11/2001) o srečanju lovcev po pogrebu v pokojnikov spomin.

Takole poteka:

V prostoru srečanja, kjer naj bi za časa življenja sedel pokojnik, ob mizi ostane prazen stol, po preostalih posedejo lovci. Na mizi gori majhna bela sveča, ob njej je smrekova vejica pa tudi do polovice natočen kozarec rdečega vina, ki priča o pokojnikovi nedokončani zdravljici.

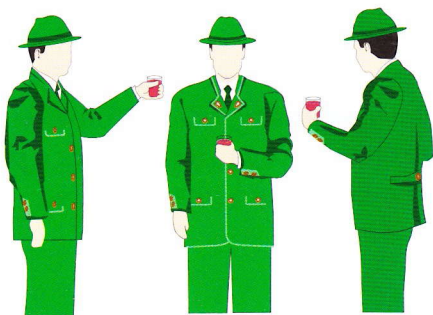

Na mizi gori majhna sveča, ob njej smrekova vejica in do polovice natočen kozarec rdečega vina.

Ob skromnem okrepčilu in pomenku sveča dogoreva in ko dogori, starešina vstane in v kratkih besedah izrazi upanje, da bi se čim manjkrat srečali ob takšnih priložnostih, večkrat pa na skupnem delu v lovišču in prijetnem druženju na jesenskih lovih.

Potem se zahvali rogistom, pevcem, praporščakom in drugim, ki so se udeležili pogreba. Ob koncu si natočijo kozarce in jih stoje, dvignjene z levico, do dna izpijejo pokojniku v spomin.

Ob koncu stoje izpijejo kozarce vina v pokojnikov spomin.

*

Menim, da je tak zaključek posnemanja vreden, ker je domiseln, lasten, izviren in del naše bogate lovske kulture.

Nikolaj Lapuh

SLOVENSKI LOVSKI OBIČAJI
LOVSKA POGREBNA SLOVESNOST

ZADNJE SLOVO

Besedilo: Nikolaj Lapuh

Risbe: Igor Pičulin po predlogu Nikolaja Lapuha

Napisano in dopolnjeno: 1994 in 2008